

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula)"

COM(2008) 345 galīgā redakcija - 2008/0110 (COD)

(2009/C 100/22)

Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 152. panta 4. punkta b) apakšpunktu 2008. gada 7. jūlijā nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

"Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula)"

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa atzinumu pieņēma 2008. gada 8. oktobrī. Ziņotājs – NIELSEN kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 448. plenārajā sesijā, kas notika 2008. gada 22. un 23. oktobrī (22. oktobra sēdē), ar 82 balsīm par, 1 balsīm pret un 2 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi.

1.1. Svarīgākais uzdevums saistībā ar dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu izmantošanu ir nodrošināt, ka ir augsts cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzības līmenis. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu, kura pamatā ir nopietns sagatavošanas darbs un gūtā pieredze. Komisija ierosina veikt izmaiņas kategorijās tikai tad, kad kompetentas zinātniskās iestādes veikušas konkrētu riska novērtējumu. Būtu vēlams panākt lielāku skaidrību par to, kādā veidā priekšlikums ir saistīts ar citiem tiesību aktiem, piemēram, atkritumu un vides jomā.

1.2. Vairāki precizējumi nepieciešami regulas definīcijās, kā arī noteikumos par atļauju izsniegšanu un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu izmantošanu biogāzes ražošanas iekārtās. Jāprecizē arī virkne citu specifisku jautājumu, un rūpīgi jāpārbauda, vai atsevišķos gadījumos, ja vien tas neapdraud cilvēku un dzīvnieku veselību, ir pieļaujama zivju barošana ar olbaltumvielām, kas iegūtas no cūku un putnu izcelsmes blakusproduktiem.

2. Pamatojums.

2.1. Ar Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regulu ⁽¹⁾ Komisija vēlas, lai klasifikācijā un pārbaudēs lielākā mērā tiktu ņemts vērā apdraudējums un lai Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula tiktu labāk nošķirta no noteikumiem par pārtikas produktiem, dzīvnieku barību, atkritumiem, kosmētikas līdzekļiem, medikamentiem un medicīnas ierīcēm. Komisijas priekšlikuma mērķis ir arī mazināt atsevišķu uzņēmumu administratīvo slogu un

palielināt uzņēmumu vadītāju atbildību, īpaši saistībā ar blakusproduktu izmantošanu ārpus pārtikas un dzīvnieku barības ražošanas ķēdes.

2.2. Tāpat kā līdz šim produktus iedala trijās kategorijās. Arī turpmāk dzīvnieku barībā aizliegts izmantot materiālu, kam piemīt transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (TSE) pārnesšanas risks. Savukārt droša materiāla vai materiāla ar zemu riska pakāpi izmantošana atkarībā no materiāla veida ir atļauta pēc Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA), Eiropas Zāļu aģentūras vai Patēriņa preču zinātniskās komitejas veiktā riska novērtējuma. Saskaņā ar priekšlikumu daži 2. kategorijas produkti iekļauti 3. kategorijā un tos var izmantot atsevišķos dzīvnieku barības veidos. Ja izejmateriāli, ražošanas process un izmantošanas mērķis nerada apdraudējumu, praksē var izmantot visu kategoriju dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus. Turklāt apglabāšana un sadedzināšana tagad tiek atļauta slimību uzliesmojumu gadījumos, kā arī situācijās, kad dzīvnieku liemeņu savākšana ir apgrūtināta.

2.3. Uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu sadedzināšanu attiecas Direktīvas 2000/76/EK ⁽²⁾ noteikumi. Tomēr tagad tiek ierosināts atļaut izmantot minētos blakusproduktus par kuriņamo, ja vien netiek apdraudēta cilvēku un dzīvnieku veselība un ja tiek ievēroti attiecīgie vides standarti. Turklāt konsekvēti jāievēro atkritumu eksporta aizliegums ⁽³⁾, tostarp arī attiecībā uz atkritumu izmantošanu biogāzes ražošanas un kompostēšanas iekārtās trešās valstīs, kas nav ESAO dalībvalstis.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 3. oktobra Regula (EK) Nr. 1774/2002, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam.

⁽²⁾ 2000. gada 4. decembra Direktīva 2000/76/EK par atkritumu sadedzināšanu.

⁽³⁾ 2006. gada 14. jūnija Regula (EK) Nr. 1013/2006 par atkritumu sūtījumiem.

3. Vispārīgas piezīmes.

3.1. Noteikumi par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu izmantošanu ir visaptveroši un sarežģīti, taču to mērķis ir panākt likumdošanas un administrācijas optimālu darbību un arī turpmāk nodrošināt, ka Eiropas Savienībā šajā jomā ir augsts cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzības līmenis. TSE un dzīvnieku infekcijas slimību izplatīšanās var būtiski ietekmēt tautsaimniecību un sabiedrību. EESK kopumā atbalsta uz riska analīzi balstītu pieeju, kas paredz, ka jebkuras izmaiņas kategorijās var veikt tikai tad, kad attiecīgās zinātniskās iestādes konkrēti novērtējušas iespējamo risku. Komiteja aicina piemērot HACCP sistēmu ⁽¹⁾ ar nosacījumu, ka tās ieviešana un piemērošana dalībvalstīs notiek saskaņoti.

3.2. Tā kā palielinās pieprasījums pēc olbaltumvielām zivju barošanai, saistībā ar TSE regulas ⁽²⁾ pārskatīšanu būtu jāapsver, vai atsevišķos gadījumos, ja vien netiek apdraudēta cilvēku un dzīvnieku veselība, būtu pieļaujama zivju barošana ar olbaltumvielām, kas iegūtas no cūku un putnu izcelsmes blakusproduktiem.

4. Īpašas piezīmes.

4.1. Priekšlikumā teikts, ka dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus un no tiem atvasinātus produktus likvidē sadedzinot vai izmanto par kurināmo. Priekšlikumā dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu izmantošana par kurināmo netiek aplūkota kā atkritumu likvidēšana, un tādēļ, dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus izmantojot par kurināmo, jāievēro cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzības noteikumi un attiecīgie vides standarti. Šajā sakarā ir precīzāk jānošķir Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula un tiesību akti par atkritumiem un vides aizsardzību. Lai novērstu interpretācijas problēmas, jāprecizē un skaidrāk jādefinē regulas 3. pantā un direktīvā par atkritumiem iekļautie jēdzieni.

4.2. Uz biogāzes ražošanas iekārtām, kurās saskaņā ar standarta parametriem pārstrādā dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus un no tiem atvasinātus produktus, attiecas reģistrācijas un izsekojamības noteikumi, taču 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā teikts, ka uz tām neattiecas 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā apstiprināšanas prasība. Izstrādājot piemērošanas noteikumus, tomēr jāņem vērā, ka uz tām, ciktāl vajadzīgs, jāattiecinā noteikumi par pašregulējumu, par iedalījumu "drošās" un "bīstamās" zonās utt., kā arī prasība par dokumentiem, kas apliecina izejvielu saņemšanu, apstrādi un pārstrādi.

4.3. Papildus pašreizējai prasībai par 3. kategorijas materiāla vienu stundu ilgu dezinficēšanu 70 °C temperatūrā būtu jāapsver arī iespēja mainīt temperatūru un iedarbības ilgumu un jānodrošina arī lielāks elastīgums atbilstību apliecināšu dokumentu sagatavošanā.

4.4. EESK pilnībā atbalsta biodīzeldegvielas ražošanas rezultātā iegūtā glicerīna frakcijas izmantošanu biogāzes ražošanā neatkarīgi no kategorijas. Ir zinātniski pierādīts, ka ne biodīzeldegvielas ražošana, ja tā notiek saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem, ne arī tās rezultātā iegūtie dažādu kategoriju blakusprodukti nerada apdraudējumu. ⁽³⁾

4.5. Saskaņā ar 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu apstiprināšanas prasība neattiecas uz atsevišķām iestāžu un uzņēmumu darbībām, kas apstiprinātas ar citiem noteikumiem. Taču, piemēram, eksporta uzņēmumiem, ņemot vērā veterinārās pārbaudes, būtu vēlams saņemt apstiprinājumu saskaņā ar Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regulu.

4.6. Resursu saglabāšanas aspektā blakusprodukti, kas iegūti no nokaušanai derīgiem dzīvniekiem, jāiekļauj 3. kategorijā (piemēram, zemē nokrituši produkti, hroniski mainīts materiāls vai tam līdzīgs materiāls) ar nosacījumu, ka šie produkti nav bijuši saskarē ar 2. kategorijas materiālu.

4.7. Būtu jāatrod risinājums, kas ļautu uz asins pagatavojumiem neattiecināt 25. panta 1. punkta c) apakšpunkta noteikumus, lai tādējādi šādus produktus būtu vieglāk izmantot kā mēslojumu.

4.8. Saskaņā ar 28. panta 1. punkta d) apakšpunktu attiecībā uz nelielu daudzumu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu var nepiemērot noteikumus par likvidēšanu. EESK uzskata, ka izsekojamības trūkuma dēļ šāda iespēja jāizvērtē ar vislielāko piesardzību.

⁽¹⁾ Riska analīze un kritisko kontrolpunktu noteikšana (HACCP – Hazard Analysis and Critical Control Points).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Regula (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai.

⁽³⁾ Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) 2004. gada 22. aprīļa atzinums un Komisijas 2005. gada 19. janvāra Regula (EK) Nr. 92/2005, kas grozīta ar Komisijas 2005. gada 16. decembra Regulu (EK) Nr. 2067/2005.

4.9. Atbilstīgi 12. pantam dzīvnieku ekskrementi definēti kā 2. kategorijas materiāls, kas tādēļ jālikvidē un jāizmanto saskaņā ar 20. panta noteikumiem. Būtu jāprecizē, ka dzīvnieku ekskrementi, ko izmanto enerģijas iegūšanai, izņemot biogāzes ražošanas iekārtās, netiek uzskatīti par atkritumiem, un tādēļ tie jāsadzina apstiprinātās vai reģistrētās sadedzināšanas iekārtās.

Briselē, 2008. gada 22. oktobrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Mario SEPI

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par tādu vielu ražošanas un lietošanas pakāpenisku pārtraukšanu, kuras noārda ozona slāni” (pārstrādāta redakcija)

COM(2008) 505 galīgā redakcija – 2008/0165 (COD)

(2009/C 100/23)

Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 95. pantu 2008. gada 30. septembrī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par tādu vielu ražošanas un lietošanas pakāpenisku pārtraukšanu, kuras noārda ozona slāni” (pārstrādāta redakcija)

Tā kā priekšlikuma saturs pilnībā ir pieņemams un Komiteja par šo tematu jau ir paudusi viedokli 1998. gada 2. decembrī (*), Komiteja 448 plenārsesijā, kas notika 2008. gada 21., 22. un 23. oktobrī (22. oktobra sēdē) ar 119 balsīm par un 1 atturoties nolēma sniegt pozitīvu atzinumu par ierosināto dokumentu un atsaukties uz viedokli, ko tā paudusi minētajā dokumentā.

Briselē, 2008. gada 22. oktobrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Mario SEPI

(*) Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Padomes Regulai (EEK) par ozona slāni noārdošajām vielām” (OV C 40, 15.2.1999., 34 lpp.).